

Usuõpetus loob maailmavaatele aluse

Tiit Kändleri 29. aprilli artikkel "Maailma tekkega se-gased lood" tõstatas küsimuse teadlaste hirmust kreat-sionismi ja laiemalt ebateaduste tungi ees koolidesse. Vähemalt üheks selle põhjuseks võib olla puudulik re-ligioonialane hari-dus.

Juba pikka aega on arusaamatusi tekita-nud selle aine nime-tus – usuõpetus. Tra-ditsiooniliselt on se-da nimetust kasuta-tud ning mingil juhul ei tohiks seda mõista otseselt usu õpetami-

sena, nagu seda kirikutes tehakse. Kooli usuõpetus on suunatud põhiliselt religiooni kohta teadmiste andmi-sele, millest maailmavaateline mõjutamine peab välja jääma. Selle põhimõtte on fikseerinud piiskop Johan Kõpp juba 1925. aastal: "Tuleb loobuda igasugusest pealetükkivast "päästmise" ja "ümberpööramise" püüdest, mis hävitab vaimset iseseisvust taotlevate noorte juures usalduse." Et seda rahulikku liini on suudetud ellu viia ka tänapäeval, näitab fakt, et kae-busi usuõpetuse kohta peaaegu ei ole esinenud. Kooli usuõpetuse sünonüümina on mitmel pool kasutusel ka religiooniõpetuse nimetus.

Ehkki kooli usuõpetus on suunatud teadmiste and-misele, pole täielikult võimalik ega ilmselt ka vajalik elimineerida sealt usu kogemuslikku poolt avavaid

elemente. Juuksekarva lõhki ajades võib ju usulise mõjutamisena näha ka näiteks Eesti Va-bariigi hümnii kol-manda salmi õppi-mist. Samuti palju-des koolides juur-dunud jõulujumala-teenistust – kõige parem meel selle lõpetamisest oleks ilmselt kõiki püha-sid eitavatel Jehoo-va tunnistajatel. Olen kasutanud usuõpetuse tunde

■ ■ Õpilasel kujuneb poolmaterialistlik animistlike elementidega vürtsitatud maailmavaade, mille kõige kindlamaks tunnuseks on usk horoskoopidesse.

ka erinevate kirikute külastamiseks ja nende vaade-tega tutvumiseks – kindlasti kaasnes sealt saadud teadmistega ka teatav usuline kogemus. Samas arvan, et kokkuvõttes mõjusid need käigud ainele igal juhul rikastavalt.

Lihtsustatud näib olevat ka arusaam, et praegune õppesüsteem ei suuna õpilase maailmavaadet. Reli-gioonialaste teadmiste vältimine koolis ja nende asen-damine juhuslikult korjatute ja eelarvamustega mõjub sageli nõnda, et õpilasel kujuneb poolmaterialistlik animistlike elementidega vürtsitatud maailmavaade, mille kõige kindlamaks tunnuseks on usk horoskoo-pidesse. Ka siisugust haridust võib käsitleda teatavat liiki ajuloputusena, kus olulised maailma mõistmise valdkonnad praktiliselt ära lõigatakse.

Probleemi neutraalsete religioonialaste teadmiste vältimise tulemustest illustreerib hästi Ameerika näi-de, kus igasugune usuõpetuse õpetamine riiklikes koo-lides ei ole lubatud. Ometi on kreatsioonism suuresti Ameerika probleem, kus peaaegu pool elanikkonnast ei tunnista evolutsiooni.

Ehk on üheks selle põhjuseks just usuõpetuse puu-dumine koolides. Euroopa maades, kus peaaegu igal maal usu- või religiooniõpetus kooliprogrammis sei-sab, sellist probleemi tekkinud ei ole.

Kommentaar

Toomas Jürgenstein

Hugo Treffneri
Gümnaasiumi
religiooni-
õpetaja